

INFOMACIJA TĖVAMS (globėjams)

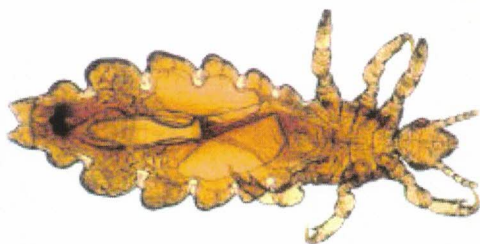
Pedikuliozė – sirgti ne gėda, o išgydyti svarbu!

Užsikrėsti utelėmis gali kiekvienas vaikas ar suaugęs, nepriklausomai nuo socialinio statuso. Dažniausiai parazitai plinta vaikų kolektyvuose, šeimose, perpildytame transporte- vietose, kur kontaktas yra itin glaudus.

Utelės dauginasi ir gyvena plaukuotoje galvos dalyje, kiaušinius (glindas) deda dažniausiai smilkinio, pakaušio, kaktos plaukų srityje. Be šeimnininko (žmogaus) gali išgyventi ne ilgiau kaip 48 valandas. Utelė tik **ropoja**, nešokinėja, neskraido. Užsikrečiama tik suaugusiomis utelėmis. Utelių kiaušinėliais (glindomis) užsikrėsti praktiškai neįmanoma.

Skirtingai nuo pleiskanų, glindos tvirtai laikosi prie plauko.

Užsikrėtimas nustatomas, kai plaukuose randamos gyvos, judančios utelės, gyvos glindos 0,5- 2 cm atstumu nuo plaukų šaknų.

Galvinė utelė

Užsikrėtimo būdai

Dažniausiai užsikrečiama artimai kontaktuojant su užsikrėtusiu žmogumi- kai vaikai susiliečia plaukais, kai miegant, jų lovytės ir pagalvės yra šalia. Galima užsikrėsti ir baseine (utelės yra labai geros plaukikės). **Rečiau, bet įmanoma**, keičiantis drabužiais, galvos apdangalais šukomis, plaukų segtukais, ausinukais ir pan.

Kodėl svarbu kuo greičiau aptikti utėles ir išgydyti ligą

Dėl estetinio ir fizinio diskomforto:

- *utėlė maitinasi žmogaus krauju. Jų įkandimai sukelia alergiją, niežulį, kuris gali tęstis net 7 dienas po utėlių išnaikinimo;
- *dėl niežulio vaikas kasosi, o į susidariusias žaizdeles gali patekti infekcija. Susiformuoja kaltūnas;
- *nemiga (utėlės ypač aktyvios naktį);
- *irzlumas;
- *bėrimai ant kaklo po plaukais ir už ausų.

Utėlių naikinimo būdai

* **Mechaninis būdas:** plaukai sudrėkinami 4- 5% acto tirpalu ir šukuojami tankiomis šukomis apie 30 minučių, kol pašalinamos gyvos utėlės. Šukavimas kartojamas dvi savaites kas 3- 4 dienas. Panaudojus utėlių naikinimo priemones, plaukus rekomenduojama skalauti 4- 5% acto ar citrinos rūgšties vandeniniu tirpalu. Tai padeda pašalinti glindas, nes plauko paviršius tampa slidesnis. Glindas lengviau pašalinti specialiomis tankiomis šukomis šukuojant vandeniu sudrėkintus plaukus. Šis metodas turėtų būti kartojamas kelias

savaites.

***Medikamentinis būdas:** pedikuliocidai naudojami tik išaiškinus utėlėtumą ir pasitarus su vaistininku ar gydytoju. Utėlės naikinamos vaiko tėvų / globėjų pastangomis. Šiam tikslui skirti medikamentai perkami vaistinėje, jie naudojami griežtai laikantis informaciniame lapelyje pateiktų nurodymų.

***Papildomos priemonės:** galvos apdangalai, lovos skalbiniai, pagalvės (jei skalbiamos) kruopščiai plaunami karštesniame nei 60 C vandenyje, šukos ir kiti plaukų priežiūros reikmenys plaunami arba mirkomi 4-5% acto tirpale 30 min.

***Prevencija:** utėlėtumas- tai ne priežastis pyktis, panikuoti arba nuslėpti šią problemą. Ši liga pagydoma, reikia tik kantrybės.

Svarbu! Mieli tėveliai, tikrinkite savo vaiko plaukus!

*Paprašykite savo vaikų, kad žaisdami, sportuodami, šnabždėdamiesi jie nesiliestų plaukais (galvomis);

*paaiškinkite vaikams, kad negalima dalintis su kitais vaikais savo kepurėmis, skarelėmis, šalmais, šukomis, segtukais rankluosčiais ir kitomis higienos priemonėmis;

*reguliariai kirpkite plaukus, šukuokite juos ir plaukite;

*ne rečiau kaip kartą per savaitę reikia maudyti, keisti patalynę, rankšluočius, pakankamai dažniau valyti patalpas, išsiurbti dulkiu siubliu baldus, kilimus.

Padėkite ugdymo įstaigoje visuomenės sveikatos priežiūrą vydančiai specialistei suvaldyti pedikuliozę:

*praneškite apie užsikrėtusį vaiką ugdymo įstaigai;

*neveskite į ugdymo įstaigą vaiko, turinčio galvinių utėlių ar glindų;

*pasitarkite su gydytoju dėl vaiko gydymo;

*atveskite vaiką tik visiškai išnaikinę utėles ir glindas;

*leiskite visuomenės sveikatos priežiūros specialistei profilaktiškai patikrinti vaiko galvos plaukus.

Tik bendromis jėgomis sustabdysime pedikuliozės plitimą!

Informaciniai šaltiniai: Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Vilniaus departamentas. Paruošė: visuomenės sveikatos priežiūros specialistė: Nijolė Pimpienė